

[Kai Moltke.]

steren og huslejenævnene muligheder for at gribe ind. Er det ikke lidt letfærdigt at ville gå til valg med et så spinkelt program for at afhjælpe det, som Aktuelt med rette kalder „spekulation i boligen“. Jeg tror det. Den høje regering og det socialdemokratiske parti skulle give sig lidt god tid, før man sejsikkert henvender sig til de titusinder af mennesker, for hvem boligspørgsmålet og kampen mod boligudbygning er blevet noget centralt.

Man kan gå til kamp under forskellige faner, de kan være af både den ene og den anden kulør, og de kan bære forskellige symboler, men jeg tror, det er halsløs gerning for et stort parti med regeringsmagten at hejse en valgfane, hvis symbol i virkeligheden er en narresut, fordi det ingen løsning bringer på noget af de afgørende problemer inden for boligområdet.

Selvfølgelig vil vi stemme for disse forbedringer — jeg tror ikke, nogen vil misforstå os i retning af, at vi skulle synes, at dette er tilstrækkeligt. Jeg kan tilsige velvillig saglig støtte i udvalget. Vi vil dog forbeholde os ret til at stille visse ændringsforslag, korte og enkle, som måske kan bidrage til en forenkling af billedet. Lad os foreløbig tage tingene med ro, erkende, at en sags helhedsløsning somme tider ikke engang rummer halve løsninger på noget af emballagen, og lad os derfor gennemgå tingene en gang til og se at nå frem til noget, der kan anerkendes som et arbejderbevægelsens boligprogram.

Grøndahl: Den højtærede boligminister fremsætter et lovforslag, der tilsigter at genindføre kontrol med fastsættelsen af lejen i det ustøttede udlejningsbyggeri, hvis opførelse er påbegyndt efter den 25. februar i år, og samtidig inddrager ejendomme, der er taget i brug efter 1. april 1959, under bestemmelserne om huslejestop, således at det sikres, at der ved genudlejning eller ved frivillige overenskomster ikke gennemføres urimelige lejeforhøjelser.

I en valgsituation, som vi tilsyneladende er midt i, kan et sådant lovforslag virke besnærende på mange, og det er vel også hensigten med lovforslaget, men vi kan ikke deltage i nogen som helst lovprisning vedrørende genindførelse af disse restriktioner

og dette posekiggeri, som ministeren her foreslår. Dette lovforslag er jo en ufravigelig del af det oplæg, som regeringen kalder for en helhedsløsning, men som jeg vil karakterisere som hovedsagelig en socialiseringsbuket, en behændig opstilling af deciderede fagforeningskrav, som ejendommeligt nok af det socialdemokratiske parti kan anvendes som et udmærket valggrundlag for det valg, som formodes at komme nu, fordi regeringen anser tidspunktet for at være i dens favør — og ikke af nogen som helst anden saglig og tvingende grund.

Vi har her i landet, siden den anden verdenskrig sluttede i 1945, haft en ubrudt kæde af gode år, faktisk en slags gullasch-lignende tilstand, hvor selvpensionisterne og alderdomsopsparerne samt i de fleste år landbruget har været ene om at bære de byrder, som det øvrige samfund gennem den såkaldte velfærdsstat og kroneforringelsen har lagt på deres skuldre, og hvor i særdeleshed den unge generation — bortset fra boligspørgsmålet — måtte have fået den opfattelse, at det kun kunne gå én vej, nemlig opad. Vi ældre kan huske andre tider og må belære de unge om, at forkælede, selvbehagelige og blødagtige samfund altid bliver fejtet bort som historisk vraggods, at kun de stærke, kun de foretagsomme og kun de forudseende kan overleve.

Hvorfor er vi i den nuværende fortvivlede boligsituation, som først og fremmest går ud over de unge? De tre vigtigste grunde til, at der bygges for lidt og for dyrt, er mangelen på bygningshåndværkere, mangelen på byggegrunde til rimelige priser og den ekstraordinært høje rente, vi har her i landet.

Mangelen på bygningshåndværkere skyldes i høj grad de stive og usmidige faggrænser, som fagforeningerne med jernhård disciplin håndhæver. Da jeg nu er ved bygningshåndværkerne, vil jeg ikke undlade at komme ind på det meget vigtige problem, lønglidningen inden for byggeriet. Der er ingen tvivl om, at den nuværende galoperende inflation og kroneødelæggelse er kommet til verden på byggepladserne, hvor den udprægede mangel på arbejdskraft satte en lønglidning, for ikke at sige en sortbørsaffønning, i gang ud over alle grænser.

Den anden grund til det dyre byggeri er mangelen på byggegrunde til rimelige priser,